

Dokument z posiedzenia

A8-0268/2018

23.7.2018

SPRAWOZDANIE

w sprawie wykonania rozporządzenia w sprawie środków ochrony roślin (WE)
nr 1107/2009
(2017/2128(INI))

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i
Bezpieczeństwa Żywności

Sprawozdawca: Pavel Poc

SPIS TREŚCI

	Strona
UZASADNIENIE – STRESZCZENIE FAKTÓW I USTALENIA.....	3
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	8
OPINIA KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI.....	20
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	31
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	32

UZASADNIENIE – STRESZCZENIE FAKTÓW I USTALENIA

Informacje ogólne i źródła danych

W maju 2017 r. Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) Parlamentu Europejskiego zleciła sporządzenie sprawozdania z wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, zwanego dalej „rozporządzeniem”. Niniejsze sprawozdanie jest częścią realizowanego przez komisję ENVI programu kontroli wykonania.

Dział ds. Oceny Ex Post w Dyrekcji ds. Oceny Skutków Regulacji i Europejskiej Wartości Dodanej (działającej w Dyrekcji Generalnej ds. Analiz Parlamentarnych, DG EPRS) sporządził ekspertyzę dotyczącą wykonania rozporządzenia. W celu uzyskania wymaganych danych naukowych zlecono badanie mające na celu ocenę wykonania rozporządzenia. Wyniki oceny zostały zebrane w europejskiej ocenie wdrażania i oficjalnie opublikowane w kwietniu 2018 r.¹.

Badanie opierało się na czterech innych powiązanych ze sobą badaniach:

- „Evaluation of the implementation of Regulation (EC) 1107/2009 on the placing of plant protection products on the market and its impacts. Mapping the usage made by Member States of the derogations granted under Article 53 of the Regulation” [Ocena wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin oraz ocena jego skutków. Zestawienie danych dotyczących skorzystania przez państwa członkowskie z odstępstw przyznanych na podstawie art. 53 rozporządzenia];
- „Assessing criteria and capacity for reliable and harmonised ‘hazard identification’ of active substances” [Ocena kryteriów i zdolności do wiarygodnej i zharmonizowanej identyfikacji zagrożeń stwarzanych przez substancje czynne];
- „Assessing Member States’ capacity for reliable ‘authorisation of PPPs’, and its uniformity” [Ocena zdolności państw członkowskich do zapewnienia wiarygodnej procedury wydawania zezwoleń na środki ochrony roślin oraz ocena stosowania jednolitych zasad];
- „Mapping the practices of scientific (risk assessment) evaluation of active substances used in plant protection products” [Wykaz praktyk w zakresie naukowej oceny (oceny ryzyka) substancji czynnych stosowanych w środkach ochrony roślin].

Europejska ocena wdrażania jest pierwszym kompleksowym badaniem skutków rozporządzenia. Zebrano w niej nowe dane i wnioski i stanowi ona główne źródło informacji do celów niniejszego sprawozdania w sprawie wykonania.

Należy zauważyć, że w listopadzie 2016 r. Komisja opublikowała plan działania dotyczący oceny REFIT2 unijnego prawodawstwa w zakresie środków ochrony roślin i pozostałości

¹ [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/pl/document.html?reference=EPRS_STU\(2018\)615668](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/pl/document.html?reference=EPRS_STU(2018)615668)

² https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/refit_en

pestycydów, którego wyników można się spodziewać na początku 2019 r.

Głównym celem obydwu ocen jest dokonanie oceny wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009. Zakres oceny Komisji jest szerszy¹, jednak standardowe zestawy kryteriów oceny są identyczne.

Dodatkowo w lutym 2016 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wydał decyzję w sprawie 12/2013/MDC dotyczącej praktyk Komisji Europejskiej w zakresie udzielania zezwoleń i wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin. Komisja, do której zadań należy zarządzanie ryzykiem, ma obowiązek dopilnować, aby zatwierdzane przez nią substancje czynne nie były szkodliwe dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt ani dla środowiska naturalnego. W swojej decyzji rzecznik stwierdziła, że możliwe jest, iż podejście Komisji jest zbyt łagodne i że Komisja w niewystarczającym stopniu uwzględnia zasadę ostrożności.

Sprawozdawca uwzględnił również istotne wyroki Trybunału Sprawiedliwości oraz orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Niedawne kontrowersje związane z odnowieniem zatwierdzenia substancji czynnej glifosat pokazały, że zaufanie do procedury wydawania zezwoleń na środki ochrony roślin w UE zostało w znacznym stopniu podważone. W październiku 2017 r. Komisja stwierdziła dopuszczalność europejskiej inicjatywy obywatelskiej (EIO) „Zakaz stosowania glifosatu i ochrona ludzi i środowiska przed toksycznymi pestycydami”². W inicjatywie podpisanej przez ponad milion obywateli zaapelowano do Komisji, „by zaproponowała państwom członkowskim wprowadzenie zakazu stosowania glifosatu, zreformowała procedurę zatwierdzania pestycydów i wytyczyła wiążące cele ograniczenia użycia pestycydów dla całej UE”.

W tym kontekście w lutym 2018 r. Parlament Europejski postanowił powołać Komisję Specjalną ds. Unijnej Procedury Wydawania Zezwoleń na Dopuszczenie Pestycydów do Obrotu (PEST), która zajmuje się m.in. analizą i oceną procedury wydawania zezwoleń na dopuszczenie pestycydów do obrotu w Unii, w tym stosowanej metody i jej jakości naukowej, niezależności procedury od interesów branżowych oraz przejrzystości procesu decyzyjnego i podejmowanych decyzji.

Ponadto w kwietniu 2018 r. Komisja Europejska – w następstwie odpowiedzi na EIO³ – oficjalnie zaproponowała ukierunkowaną zmianę przepisów ogólnych prawa żywnościowego i opublikowała wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie przejrzystości i zrównoważonego charakteru unijnej oceny ryzyka w łańcuchu żywnościowym⁴, zmieniającego m.in. rozporządzenia, których wykonanie jest przedmiotem niniejszego sprawozdania.

¹ W szczególności obejmuje ona rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, które jest przedmiotem niniejszego sprawozdania w sprawie wykonania, oraz rozporządzenie (WE) nr 396/2005 w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni.

² <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/follow-up/2017/000002/pl?lg=pl>

³ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2017/PL/C-2017-8414-F1-PL-MAIN-PART-1.PDF>

⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/com-2018-179_pl

Pokazuje to, że ocena złożonego regulacyjnego systemu harmonizacji i monitorowania wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu na rynku wewnętrznym UE znajduje się wysoko na liście priorytetów politycznych.

Wszystkie powyższe fakty zostały wykorzystane w niniejszym sprawozdaniu. Sprawozdawca uwzględnił również inne istotne badania przeprowadzone przez organy krajowe lub zainteresowane strony oraz ich sprawozdania.

Rozporządzenie w szerszym kontekście polityki UE dotyczącej pestycydów

W 2006 r. Komisja Europejska przyjęła strategię tematyczną w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów w państwach członkowskich. W ramach działań następczych Komisja opublikowała w 2006 r. wniosek dotyczący rozporządzenia uchylającego dyrektywę 91/414/EWG. Akt końcowy (tj. rozporządzenie (WE) nr 1107/2009, którego dotyczy niniejsze sprawozdanie) został opublikowany w Dzienniku Urzędowym w 2009 r.

W rozporządzeniu ustanowiono przepisy dotyczące udzielania zezwoleń na środki ochrony roślin w postaci handlowej oraz dotyczące wprowadzania ich do obrotu, stosowania i kontrolowania w UE. W rozporządzeniu ustanowiono zarówno zasady zatwierdzania substancji czynnych, sejfnerów i synergetyków, które zawierają lub z których składają się środki ochrony roślin, jak i zasady dotyczące adiuwantów i składników obojętnych.

Ważnym nowym elementem wprowadzonym rozporządzeniem były surowe kryteria graniczne¹ służące do zatwierdzania substancji czynnych na szczeblu UE. Wprowadzenie tych kryteriów miało na celu uniemożliwienie wprowadzenia do obrotu najbardziej toksycznych z dostępnych substancji. Ustanowienie kryteriów granicznych oznacza, że w procedurze zatwierdzania stosuje się podejście oparte na analizie zagrożeń, którego nie przewidziano w dyrektywie Rady 91/414/WE.

Podejście oparte na analizie zagrożeń zostało wzmocnione inną zasadą przyjętą w przepisach UE w zakresie ochrony środowiska, a mianowicie zasadą ostrożności. W szczególności nie uniemożliwia się państwom członkowskim stosowania zasady ostrożności w przypadku, gdy nie ma naukowej pewności co do zagrożeń dla zdrowia ludzi lub zwierząt lub dla środowiska ze strony środków ochrony roślin.

Procedury regulacyjne dotyczące zatwierdzania substancji czynnych i wydawania zezwoleń na środki ochrony roślin

W Unii Europejskiej środki ochrony roślin podlegają dwustopniowej procedurze zatwierdzania: substancje czynne są zatwierdzane na szczeblu UE, a następnie państwa członkowskie wydają zezwolenia na środki ochrony roślin w postaci handlowej.

Podstawę rozporządzenia stanowią trzy główne instrumenty:

¹ Zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 substancję czynną zatwierdza się wyłącznie wtedy, gdy nie została ona sklasyfikowana jako substancja rakotwórcza, mutagenna, działająca toksycznie na rozrodczość, trwała i wykazująca zdolność do bioakumulacji, toksyczna dla środowiska lub jako substancja zaburzająca funkcjonowanie układu hormonalnego, która może mieć niekorzystny wpływ na ludzi lub organizmy niebędące celem działania. Oznacza to, że jeśli w wyniku identyfikacji zagrożenia sklasyfikowano substancję czynną jako substancję spełniającą dowolne z powyższych kryteriów granicznych, powinna być ona zakazana i tym samym powinien zostać wprowadzony zakaz jej stosowania w środkach ochrony roślin w Unii Europejskiej (Bozzini 2018, załącznik II do europejskiej oceny wdrażania, s. 21).

- a) zatwierdzenie substancji czynnej, którego dokonują właściwe organy krajowe, EFSA i Komisja wraz z ekspertami państw członkowskich (tworzącymi Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz);
- b) zezwolenie na środek ochrony roślin zawierający zatwierdzone substancje czynne;
- c) egzekwowanie decyzji regulacyjnych wydanych na podstawie zatwierdzenia i zezwolenia.

Procedura zatwierdzania składa się z kilku etapów:

1. wniosek o zatwierdzenie przedkłada państwu członkowskiemu UE, zwanemu państwem członkowskim pełniącym rolę sprawozdawcy;
2. państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy sprawdza dopuszczalność wniosku;
3. państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy przygotowuje projekt sprawozdania z oceny;
4. EFSA zajmuje stanowisko;
5. Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz przeprowadza głosowanie w sprawie zatwierdzenia;
6. Komisja przyjmuje rozporządzenie;
7. rozporządzenie jest publikowane w Dzienniku Urzędowym UE.

Środek ochrony roślin zwykle zawiera więcej niż jeden składnik. Składnik zapewniający ochronę przed organizmami szkodliwymi / chorobami roślin nazywany jest substancją czynną. Środki ochrony roślin zawierają co najmniej jedną zatwierdzoną substancję czynną, którą mogą być mikroorganizmy, feromony i ekstrakty roślinne.

Kontrole wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i ich stosowania są przeprowadzane przez państwa członkowskie.

Najważniejsze obszary budzące zaniepokojenie

W opublikowanej przez EPRS europejskiej ocenie wdrażania wykazano szereg różnych problemów związanych z wykonaniem rozporządzenia. W projekcie sprawozdania sprawozdawca skupia się głównie na tych aspektach, które negatywnie wpływają na osiągnięcie celów dotyczących zdrowia i środowiska.

W szczególności chodzi o wzrost liczby odstępstw przyznanych na podstawie art. 53 bez przedstawienia wystarczającego uzasadnienia czy fakt, że niektóre istotne aspekty (na przykład mieszaniny niezamierzone i połączone oddziaływanie, wpływ na różnorodność biologiczną, rozkład pestycydów w niskich stężeniach, immunotoksyczność rozwojowa i neurotoksyczność rozwojowa) nie są oceniane w wystarczającym stopniu.

Mimo że dzięki wprowadzeniu w rozporządzeniu kryteriów granicznych osiągnięto wyraźne

postępy pod względem poprawy ochrony zdrowia publicznego i środowiska, niedostateczna harmonizacja (np. w zakresie ekotoksykologii) utrudnia ocenę substancji i tym samym skuteczne wdrażanie w odpowiednich dziedzinach naukowych.

Ocena wykazała szereg problemów związanych z przejrzystością. Szczególnie problematyczny jest brak wykonalnych pod względem gospodarczym i dostępnych alternatyw, a także niewystarczająca promocja dobrych praktyk rolniczych w kontekście integrowanej ochrony roślin oraz większego wykorzystania i większej dostępności substancji niskiego ryzyka. Wydaje się również, że cele i instrumenty określone w rozporządzeniu nie są zgodne z polityką UE w zakresie rolnictwa, bezpieczeństwa żywnościowego, zmiany klimatu, zrównoważonego stosowania pestycydów oraz najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy. Występują problemy z egzekwowaniem przepisów rozporządzenia. Wskazuje się na stwierdzony w ostatnich latach wzrost handlu nielegalnymi i podrobionymi środkami ochrony roślin.

Zalecenia sprawozdawcy

Sprawozdawca jest przekonany, że konieczne są dalsze działania na szczeblu unijnym i krajowym, by zapewnić skuteczne wykonywanie rozporządzenia. Mimo że cele rozporządzenia dotyczące zdrowia i środowiska są przedstawiane jako adekwatne do rzeczywistych potrzeb, ocena wykazała, że nie są one osiągane w praktyce. Jest to spowodowane problemami ze stosowaniem trzech głównych instrumentów rozporządzenia, jakie wykazała ocena EPRS: (a) zatwierdzeniem substancji, (b) zezwoleniem na środki ochrony roślin zawierające zatwierdzone substancje czynne, (c) egzekwowaniem decyzji regulacyjnych wydanych na podstawie zatwierdzenia i zezwolenia.

Jeśli chodzi o negatywny wpływ na zdrowie publiczne i środowisko, w opinii sprawozdawcy pewne aspekty wykonywania rozporządzenia są szczególnie problematyczne. Obejmują one: niewłaściwe stosowanie procedury wydawania zezwoleń w sytuacjach nadzwyczajnych, o czym świadczy rosnąca liczba odstępstw przyznanych na podstawie art. 53; częste stosowanie procedury przedkładania informacji potwierdzających; zgodność przepisów rozporządzenia z zasadą ostrożności; niepełna harmonizacja wymogów dotyczących danych oraz metod stosowanych w niektórych dziedzinach naukowych do oceny substancji pod kątem kryteriów granicznych.

Sprawozdawca z zadowoleniem przyjmuje niedawny wniosek Komisji dotyczący przejrzystości i zrównoważonego charakteru unijnego modelu oceny ryzyka, obejmujący m.in. środki ochrony roślin, zwraca jednak uwagę, że niektóre z kluczowych aspektów procesu podejmowania decyzji regulacyjnych nie zostały wystarczająco uwzględnione we wniosku, a w szczególności etap zarządzania ryzykiem przez Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz w kontekście zatwierdzania substancji czynnych. Zwiększenie przejrzystości jest również niezbędne w odniesieniu do aspektów procedury wydawania zezwoleń przez właściwe organy państw członkowskich.

Skuteczności wykonywania rozporządzenia nie można osiągnąć bez większej spójności z polityką UE i bez zwiększenia zachęt do promowania alternatywnych rozwiązań.

Dostępne dane pokazują, że egzekwowanie decyzji regulacyjnych wydanych na podstawie rozporządzenia jest niewystarczające oraz że istnieje potrzeba zwiększenia skuteczności kontroli na szczeblu krajowym.

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wykonania rozporządzenia w sprawie środków ochrony roślin (WE) nr 1107/2009 (2017/2128(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG¹,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG²,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006³,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie pestycydów niskiego ryzyka pochodzenia biologicznego⁵,
- uwzględniając decyzję Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie 12/2013/MDC z dnia 18 lutego 2016 r. dotyczącej praktyk Komisji w zakresie wydawania zezwoleń i wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (pestycydów)⁶,
- uwzględniając europejską ocenę wdrożenia rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin oraz odnośne załączniki, opublikowane przez Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego (DG EPRS)⁷ w kwietniu 2018 r.,
- uwzględniając wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawach C-673/13 P (*Komisja przeciwko Stichting Greenpeace Nederland i PAN Europe*) oraz C-442/14 (*Bayer CropScience przeciwko Rada ds. wydawania zezwoleń na środki ochrony roślin i pestycydy*),

¹ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

² Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1.

³ Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1.

⁴ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71.

⁵ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0042.

⁶ <https://www.ombudsman.europa.eu/pl/cases/decision.faces;jsessionid=414F07CA7B69C35675EE16710B5AB5AC>

⁷ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/615668/EPRS_STU\(2018\)615668_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/615668/EPRS_STU(2018)615668_EN.pdf)

- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 11 kwietnia 2018 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przejrzystości i zrównoważonego charakteru unijnej oceny ryzyka w łańcuchu żywnościowym, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 178/2002 [w sprawie ogólnego prawa żywnościowego], dyrektywę 2001/18/WE [w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie], rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 [w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy], rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 [w sprawie dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt], rozporządzenie (WE) nr 2065/2003 [w sprawie środków aromatyzujących dymu wędzarniczego], rozporządzenie (WE) nr 1935/2004 [w sprawie materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością], rozporządzenie (WE) nr 1331/2008 [w sprawie jednolitej procedury wydawania zezwoleń na stosowanie dodatków do żywności, enzymów spożywczych i środków aromatyzujących], rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 [w sprawie środków ochrony roślin] oraz rozporządzenie (UE) 2015/2283 [w sprawie nowej żywności]¹,
 - uwzględniając zakres uprawnień i prace Komisji Specjalnej ds. Unijnej Procedury Wydawania Zezwoleń na Dopuszczenie Pestycydów do Obrotu (PEST), działającej przy Parlamencie Europejskim,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu oraz art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy, a także załącznik 3 do tej decyzji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinię Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A8-0268/2018),
- A. mając na uwadze, że ocena wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 (zwanego dalej „rozporządzeniem”) wykazała, że cele ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska nie są w pełni realizowane oraz że można by wprowadzić ulepszenia, aby osiągnąć wszystkie cele rozporządzenia;
 - B. mając na uwadze, że ocena wykonania rozporządzenia powinna być rozpatrywana w powiązaniu z nadrzędną polityką UE w zakresie pestycydów, w tym z zasadami określonymi w dyrektywie 2009/128/WE (dyrektywa w sprawie zrównoważonego stosowania), rozporządzeniu (UE) nr 528/2012 (rozporządzenie w sprawie produktów biobójczych), rozporządzeniu (WE) nr 396/2005 (rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości) i rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 (ogólne przepisy prawa żywnościowego);
 - C. mając na uwadze, że wykonanie rozporządzenia nie okazało się zadowalające oraz że powinno ono być zgodne z polityką UE w powiązanych dziedzinach, w tym w zakresie pestycydów;
 - D. mając na uwadze, że dostępne dowody wskazują, iż stosowanie trzech głównych instrumentów rozporządzenia – zatwierdzeń, zezwoleń i egzekwowania decyzji regulacyjnych – wymaga poprawy i nie zapewnia pełnego osiągnięcia celów

¹ COM(2018)0179.

rozporządzenia;

- E. mając na uwadze, że niektóre przepisy rozporządzenia w ogóle nie były stosowane przez Komisję, zwłaszcza art. 25 dotyczący zatwierdzania sejfnerów i synergetyków oraz art. 27 dotyczący negatywnego wykazu niedozwolonych składników obojętnych;
- F. mając na uwadze, że rozpoczęcie stosowania innych kluczowych przepisów, np. dotyczących kryteriów granicznych dla substancji czynnych będących substancjami zaburzającymi funkcjonowanie układu hormonalnego, zostało znacząco opóźnione z powodu niezgodnego z prawem postępowania Komisji;
- G. mając na uwadze, że zainteresowane strony zgłaszają problemy związane z metodą oceny, określoną przepisami prawa, w szczególności jeśli chodzi o wskazanie, kto powinien przedstawić badania naukowe i dowody na potrzeby ocen substancji czynnych, oraz dotyczące stosowania podczas tych ocen podejścia opartego na analizie zagrożeń;
- H. mając na uwadze, że ciężar dowodu powinien nadal spoczywać na wnioskodawcy, co pozwoli zapewnić, by środki publiczne nie były wydawane na badania, które ostatecznie mogą przynosić korzyści prywatnym interesom; mając jednocześnie na uwadze, że na każdym etapie procedury wydawania zezwoleń musi zostać zapewniona przejrzystość, z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej, a zarazem w całej Unii musi być zagwarantowane konsekwentne przestrzeganie zasad dobrej praktyki laboratoryjnej;
- I. mając na uwadze, że istnieją problemy związane z praktycznym stosowaniem ustalonej metody oceny; mając na uwadze, że w szczególności istnieją poważne problemy związane z niepełną harmonizacją wymogów dotyczących danych oraz stosowanych metod, co może utrudniać proces oceny;
- J. mając na uwadze, że stwierdzono, iż działania właściwych organów krajowych to jeden z głównych czynników wpływających na ocenę substancji czynnych; mając na uwadze, że istnieją znaczne różnice między państwami członkowskimi pod względem dostępności wiedzy specjalistycznej i personelu; mając na uwadze, że rozporządzenie i uzupełniające je wymogi prawne nie są jednolicie wykonywane w państwach członkowskich, co niesie ze sobą poważne konsekwencje dla zdrowia i środowiska;
- K. mając na uwadze, że należy poprawić przejrzystość na wszystkich etapach procedury zatwierdzania, a większa przejrzystość może pomóc zdobyć zaufanie publiczne do systemu regulującego środki ochrony roślin; mając na uwadze, że w wielu przypadkach niedostateczna jest również przejrzystość prowadzonych przez właściwe organy działań związanych z wydawaniem zezwoleń; mając na uwadze, że Komisja zaproponowała zmiany przepisów ogólnych prawa żywnościowego w celu rozwiania obaw dotyczących danych i dowodów przedstawianych podczas procedury oceny oraz w celu zwiększenia przejrzystości;
- L. mając na uwadze, że w procedurze wydawania zezwoleń na środki ochrony roślin, odbywającej się wyłącznie na szczeblu krajowym, występują częste opóźnienia na etapie wydawania decyzji dotyczących zarządzania ryzykiem; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach prowadzi to do wzrostu liczby zezwoleń udzielanych przez

państwa członkowskie w ramach odstępstwa z zastosowaniem art. 53 rozporządzenia; mając na uwadze, że występują przypadki, w których takie odstępstwa są wykorzystywane wbrew intencji prawodawcy;

- M. mając na uwadze, że rozporządzenie wprowadza przepis stanowiący, że integrowana ochrona roślin powinna stać się częścią wymogów podstawowych w zakresie zarządzania w ramach zasad wzajemnej zgodności wspólnej polityki rolnej; mając na uwadze, że nie ma to jeszcze miejsca;
- N. mając na uwadze, że według dostępnych dowodów przedmiotowa regulacja na poziomie UE wspiera krajowe wysiłki i działania oraz stanowi dla nich wartość dodaną;
- O. mając na uwadze, że poważne rozważania dotyczące rozwiązań alternatywnych często pojawiają się dopiero po zmianie wymogów prawnych; mając przykładowo na uwadze, że jeśli chodzi o rozszerzony zakaz stosowania neonikotynoidów, najnowsza ocena (z dnia 30 maja 2018 r.)¹ wskazuje, iż istnieją łatwo dostępne niechemiczne rozwiązania alternatywne w przypadku 78 % zastosowań neonikotynoidów;
- P. mając na uwadze, że od dnia 31 maja 2016 r. nie przedłożono żadnych nowych substancji czynnych do zatwierdzenia; mając na uwadze, że istotne znaczenie mają innowacje i opracowywanie nowych produktów, zwłaszcza produktów niskiego ryzyka;
- Q. mając na uwadze, że dostępność na rynku podrobionych pestycydów jest sprawą rzeczywistej troski; mając na uwadze, że podrobione pestycydy mogą być szkodliwe dla środowiska, a także mogą osłabiać skuteczność rozporządzenia;

Główne wnioski

1. uważa, że właściwym szczeblem, na którym należy kontynuować działania regulacyjne dotyczące pestycydów, jest Unia Europejska;
2. wskazuje, że środki ochrony środowiska mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się patogenów i organizmów szkodliwych, jego ograniczanie i powstrzymywanie muszą pozostać w centrum wszystkich obecnych i przyszłych działań;
3. uważa, że w porównaniu z podejściem stosowanym w przeszłości przyjęcie i wdrożenie rozporządzenia stanowi znaczący krok naprzód, jeśli chodzi o postępowanie ze środkami ochrony roślin w UE;
4. podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na rolę małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w opracowywaniu nowych produktów, gdyż MŚP często brakuje znacznych zasobów koniecznych w procesie opracowywania i zatwierdzania nowych substancji;
5. jest zaniepokojony faktem, że rozporządzenie nie zostało skutecznie wdrożone, co powoduje, że w praktyce jego cele dotyczące produkcji rolnej i innowacji nie są osiąganе; podkreśla fakt, że częściowo z powodu niskiego stopnia innowacyjności

¹ ANSES – Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail (Francja) – Wnioski, 2018.

spada liczba substancji czynnych stosowanych w pestycydach;

6. przypomina o istotnej potrzebie zintegrowanego podejścia oraz o konieczności objęcia oceną rozporządzenia (WE) nr 1185/2009 w sprawie statystyk dotyczących pestycydów¹, przy czym wyniki oceny należy wykorzystać do ograniczenia ilości stosowanych środków ochrony roślin, minimalizując w ten sposób stwarzane przez nie ryzyko oraz ich negatywne oddziaływanie na zdrowie i środowisko;
7. zauważa, że cele i instrumenty rozporządzenia oraz jego wykonywanie nie zawsze są wystarczająco spójne z polityką UE w zakresie rolnictwa, zdrowia, dobrostanu zwierząt, bezpieczeństwa żywnościowego, jakości wody, zmiany klimatu, zrównoważonego stosowania pestycydów oraz najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy;
8. przypomina, że zasada ostrożności jest ogólną unijną zasadą, która została określona w art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i która ma na celu zagwarantowanie wysokiego poziomu ochrony środowiska dzięki podejmowaniu decyzji zapobiegawczych w przypadku zagrożenia; ponownie stwierdza, że ta zasada ostrożności najwyraźniej nie jest stosowana w ogólnych ramach analizy ryzyka w odniesieniu do pestycydów;
9. uważa za niedopuszczalne, że wymogi dotyczące zatwierdzania sejfnerów i synergetyków nie były dotąd stosowane, co jest sprzeczne z art. 25 rozporządzenia;
10. uważa za niedopuszczalne, że nadal nie został przyjęty negatywny wykaz składników obojętnych, zwłaszcza po wprowadzeniu zakazu stosowania polietoksylowanej aminy łojowej w połączeniu z glifosatem, który to zakaz uwypuklił możliwe szkodliwe działanie niektórych składników obojętnych;
11. odnotowuje prowadzoną przez Komisję ocenę REFIT rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 oraz jej planowane ukończenie do listopada 2018 r.; ufa, że jej ustalenia będą stanowiły dla współprawodawców odpowiednią podstawę do dyskusji na temat przyszłych prac nad rozporządzeniem;
12. jest zaniepokojony coraz częstszym wykorzystywaniem procedury wydawania zezwoleń w sytuacjach nadzwyczajnych na podstawie art. 53 oraz wykrytymi przypadkami niewłaściwego jej stosowania w niektórych państwach członkowskich; zauważa, że niektóre państwa członkowskie stosują art. 53 zdecydowanie częściej niż inne; odnotowuje pomoc techniczną udzielaną przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) zgodnie z art. 53 ust. 2 rozporządzenia przy badaniu stosowania zezwoleń nadzwyczajnych; odnotowuje wyniki badania EFSA w sprawie zezwoleń nadzwyczajnych w 2017 r. dotyczących trzech neonikotynoidów, które wykazało, że o ile niektóre zezwolenia nadzwyczajne były konieczne i mieściły się w granicach parametrów określonych w przepisach, to inne nie były uzasadnione; uznaje za istotne, aby państwa członkowskie dostarczały niezbędne dane w celu umożliwienia EFSA skutecznego wykonywania mandatu;
13. podkreśla znaczenie takiego kształtowania polityki, które odbywa się w oparciu o naukę

¹ Dz.U. L 324 z 10.12.2009, s. 1.

regulacyjną i dostarcza sprawdzalnych i powtarzalnych dowodów z wykorzystaniem uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym zasad naukowych odnoszących się do takich aspektów jak: wytyczne, dobre praktyki laboratoryjne i badania poddawane wzajemnej ocenie;

14. wyraża zaniepokojenie, że niepełna harmonizacja wymogów dotyczących danych i badań w niektórych dziedzinach nauki prowadzi do niewydajnych metod pracy, braku zaufania między organami krajowymi i opóźnień w procesie wydawania zezwoleń, co może mieć negatywne skutki dla zdrowia ludzi i zwierząt, środowiska i produkcji rolnej;
15. wyraża ubolewanie z powodu ograniczonej publicznej dostępności informacji o procedurze oceny i wydawania zezwoleń oraz ograniczonego dostępu do informacji; ubolewa, że poziom przejrzystości w państwach członkowskich pełniących rolę sprawozdawcy (działających w ramach procedury zatwierdzania) jest niski, i sugeruje, że można byłoby zwiększyć dostępność i przystępność informacji na etapie weryfikacji przez EFSA oraz że najwyraźniej brakuje przejrzystości na etapie zarządzania ryzykiem, co zainteresowane strony również uznają za problematyczne; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez Europejską Agencję Chemikaliów (ECHA) w celu zwiększenia przejrzystości i przystępności za pośrednictwem strony internetowej oraz uważa, że taki model mógłby zostać wykorzystany w przyszłości, aby poprawić przejrzystość;
16. podkreśla, że wiarygodność systemu udzielania zezwoleń na środki ochrony roślin jest silnie uzależniona od zaufania publicznego do agencji europejskich, które dostarczają opinii naukowych stanowiących podstawę zatwierdzeń i zarządzania ryzykiem; podkreśla, że przejrzystość procesu oceny naukowej jest ważna dla utrzymania zaufania publicznego; wzywa zatem do zapewnienia odpowiednim agencjom adekwatnych funduszy i personelu gwarantujących niezależne, przejrzyste i terminowe udzielanie zezwoleń; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w przeprowadzanej ocenie REFIT przepisów ogólnych prawa żywnościowego Komisja doszła do wniosku, że EFSA wykazuje się dużą przejrzystością i dzieli się danymi w granicach ścisłych zasad dotyczących poufności określonych przez współprawodawców; ponadto przyjmuje z zadowoleniem stałe dążenie EFSA do udoskonalenia systemu, aby zapewnić niezależność i zarządzanie potencjalnymi konfliktami interesów, co pochwalił Trybunał Obrachunkowy, uznając ten system za najbardziej zaawansowany spośród systemów stosowanych przez agencje skontrolowane w 2012 r., a ponadto system ten został ostatnio zaktualizowany w czerwcu 2017 r.; wzywa Komisję, aby zaproponowała udoskonalenia, które jeszcze bardziej zwiększyłyby przejrzystość procesu regulacyjnego, obejmujące dostęp do danych pochodzących z badań bezpieczeństwa przedkładanych przez producentów w ramach wniosków o zezwolenie na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu w UE; dostrzega, że należy dokonać przeglądu procedury, aby usprawnić ocenę, zwiększyć niezależność organów odpowiedzialnych za prowadzenie badań, uniknąć konfliktów interesu i zapewnić większą przejrzystość procedury;
17. wzywa Komisję do wprowadzenia na szczeblu europejskim wykazu zastosowań, aby zwiększyć harmonizację przepisów rozporządzenia;

18. jest zaniepokojony, że w niektórych przypadkach środki ochrony roślin dostępne na rynku i ich stosowanie przez użytkowników mogą nie być zgodne z odnośnymi warunkami zezwolenia dotyczącymi składu i stosowania; podkreśla, że zastosowania nieprofesjonalne powinny być w miarę możliwości ograniczane w celu zmniejszenia skali niewłaściwego stosowania;
19. podkreśla znaczenie szkoleń dla użytkowników profesjonalnych w celu zapewnienia należytego i odpowiedniego stosowania środków ochrony roślin; uważa za właściwe odróżnianie użytkowników profesjonalnych od użytkowników-amatorów; zauważa, że środki ochrony roślin są wykorzystywane w prywatnych ogrodach, liniach kolejowych i parkach publicznych;
20. stwierdza, że przysługujące państwom członkowskim prawo odmowy uznania zezwolenia na środki ochrony roślin pozostaje nienaruszone;
21. podkreśla, że rozporządzenie powinno lepiej odzwierciedlać potrzebę promowania praktyk rolniczych opartych na integrowanej ochronie roślin, w tym przez wspieranie opracowywania substancji niskiego ryzyka; podkreśla, że brak dostępności środków ochrony roślin niskiego ryzyka utrudnia rozwój integrowanej ochrony roślin; zauważa z zaniepokojeniem, że z łącznej liczby prawie 500 substancji dostępnych na rynku UE tylko dziesięć zostało zatwierdzonych jako środki ochrony roślin niskiego ryzyka;
22. podkreśla, że wydawanie zezwoleń na niechemiczne pestycydy niskiego ryzyka i ich promowanie stanowią ważny środek wsparcia ochrony roślin o niskim zużyciu pestycydów; uznaje konieczność intensyfikacji badań naukowych dotyczących tych produktów, ponieważ ich skład i działanie diametralnie różnią się od składu i działania produktów konwencjonalnych; podkreśla, że obejmuje to także konieczność zapewnienia większych zasobów wiedzy fachowej w EFSA i właściwych organach krajowych w celu oceny tych biologicznych substancji czynnych; podkreśla, że środki ochrony roślin pochodzenia biologicznego powinny podlegać takim samym rygorystycznym ocenom jak inne substancje; zgodnie z rezolucją z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie pestycydów niskiego ryzyka pochodzenia biologicznego wzywa Komisję, aby przedłożyła szczegółowy wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 z myślą o przyspieszeniu procesu oceny, wydawania zezwoleń i rejestracji pestycydów niskiego ryzyka pochodzenia biologicznego, niezależnie od ogólnego przeglądu rozporządzenia prowadzonego w związku z inicjatywą REFIT;
23. uważa, że rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 należy również zmienić w taki sposób, aby lepiej uwzględniało substancje, które nie są uznawane za środki ochrony roślin, a które używane do ochrony roślin podlegają temu rozporządzeniu; zauważa, że substancje te oferują interesujące rozwiązania alternatywne, jeśli chodzi o zintegrowane metody produkcji i niektóre produkty kontroli biologicznej;
24. podkreśla, że na szczególną uwagę i wsparcie zasługują środki ochrony roślin do zastosowań małoobszarowych, ponieważ obecnie istnieje niewiele zachęt ekonomicznych skłaniających przedsiębiorstwa do opracowywania takich produktów; przyjmuje z zadowoleniem ustanowienie instrumentu koordynacji w zakresie zastosowań małoobszarowych jako forum udoskonalania koordynacji między państwami członkowskimi, organizacjami zrzeszającymi rolników i przemysłem w zakresie opracowywania rozwiązań dla zastosowań małoobszarowych;

25. podkreśla, że wiele dozwolonych środków ochrony roślin nie było poddawanych ocenie pod kątem norm unijnych od ponad 15 lat w wyniku opóźnień w procedurach wydawania zezwoleń;
26. podkreśla, że ważne jest stworzenie ram regulacyjnych sprzyjających innowacjom, umożliwiających zastępowanie starszych środków chemicznych nowymi i lepszymi środkami ochrony roślin; podkreśla znaczenie dostępności szerokiego spektrum środków ochrony roślin o różnych sposobach działania, tak aby uniknąć rozwoju oporności i utrzymać skuteczność stosowania środków ochrony roślin;
27. jest zaniepokojony faktem, że harmonizacja wytycznych wciąż nie została ujednolicona;
28. podkreśla, że brakujące lub niekompletne wytyczne stanowią poważne niedociągnięcie, które wywiera negatywny wpływ na wykonywanie rozporządzenia i tym samym osiąganie jego celów;
29. podkreśla, że dostępne wytyczne nie zawsze są prawnie wiążące, co powoduje, iż wnioskodawcy nie mają pewności regulacyjnej i stawia pod znakiem zapytania wyniki ocen przeprowadzonych w ramach procedur zatwierdzania;
30. z zadowoleniem przyjmuje koncepcję systemu strefowego i przyświecający mu cel usprawnienia wydawania zezwoleń na środki ochrony roślin; uważa procedurę wzajemnego uznawania za mającą kluczowe znaczenie dla podziału nakładu pracy oraz dla zachęcania do przestrzegania terminów; ubolewa nad problemami we wdrażaniu, które wiążą się z zasadą wzajemnego uznawania; wzywa Komisję, aby współpracowała z państwami członkowskimi nad usprawnieniem funkcjonowania systemu strefowego; podkreśla, że pełne wdrożenie istniejącego prawodawstwa powinno mieć na celu unikanie powielania prac i udostępnianie rolnikom nowych substancji bez zbędnej zwłoki;
31. podkreśla potrzebę dzielenia się wiedzą i nabywania umiejętności w zakresie rozwiązań alternatywnych wobec chemicznych pestycydów oraz w zakresie integrowanej ochrony roślin, w tym określania optymalnego płodozmianu w warunkach rynkowych i klimatycznych, w jakich działają rolnicy; zauważa ponadto, że przewidziano to już w rozporządzeniu horyzontalnym w sprawie WPR, a także w szczególności w usługach doradczych dla rolników finansowanych w ramach rozwoju obszarów wiejskich;
32. wyraża zaniepokojenie z powodu niewielkiej liczby nowo zatwierdzonych substancji, podczas gdy inne substancje są wycofywane z rynku; podkreśla znaczenie odpowiedniego zestawu narzędzi w zakresie środków ochrony roślin dla rolników, aby zabezpieczyć dostawy żywności w UE;
33. wyraża zaniepokojenie, że w ostatnich debatach coraz częściej kwestionuje się stosowany obecnie, oparty na dowodach naukowych unijny system oceny środków ochrony roślin; podkreśla znaczenie, jakie ma zachowanie i dalsza konsolidacja systemu, który jest solidny pod względem naukowym, obiektywny i oparty na wzajemnej weryfikacji dowodów uzyskiwanych w wyniku stosowania otwartego, niezależnego i multidyscyplinarnego podejścia naukowego przy wydawaniu zezwolenia na każdą substancję czynną, zgodnie z unijnymi zasadami analizy zagrożeń i zasadą

ostrożności ustanowioną w przepisach ogólnych prawa żywnościowego; nalega, aby procedura ponownego zatwierdzania substancji czynnych uwzględniała praktyczne zastosowanie środków ochrony roślin, a także postęp naukowy i technologiczny w tej dziedzinie; zwraca uwagę, że złożoność obecnego systemu oceny i udzielania zezwoleń skutkuje nieprzestrzeganiem przewidzianych terminów i może spowodować nieprawidłowe działanie całego systemu; w związku z tym podkreśla potrzebę przeprowadzenia przeglądu i uproszczenia tego systemu;

34. podkreśla brak równowagi pod względem liczby wniosków między niektórymi państwami członkowskimi, które należą do tej samej strefy i mają podobny rozmiar i warunki rolnicze;

Zalecenia

35. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zadbały o skuteczne wykonywanie rozporządzenia w zakresie realizacji zadań przewidzianych dla nich w procedurze zatwierdzania i procedurze wydawania zezwoleń;
36. wzywa państwa członkowskie, aby rozwiązały problem poważnych i stałych braków kadrowych we właściwych organach krajowych, które to braki prowadzą do opóźnień na etapie identyfikacji zagrożeń i początkowej oceny ryzyka przeprowadzanej przez państwa członkowskie;
37. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby uznały ochronę zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska za kluczowe cele prawodawstwa, przy czym należy też udoskonalać produkcję rolną i zachować konkurencyjność sektora rolnego;
38. wzywa przemysł do dostarczania państwom członkowskim pełniącym rolę sprawozdawcy i agencjom UE wszystkich danych i badań naukowych w jednolitym i nadającym się do odczytu maszynowego formacie elektronicznym; wzywa Komisję, aby opracowała ujednolicony wzór danych wejściowych w celu ułatwienia wymiany danych między państwami członkowskimi na wszystkich etapach procedury; uznaje, że dane te muszą być przetwarzane zgodnie z parametrami określonymi w unijnych przepisach dotyczących ochrony danych i własności intelektualnej;
39. wzywa państwa członkowskie, aby rygorystycznie stosowały art. 9 rozporządzenia dotyczący spełnienia kryteriów formalnych i przyjmowały wyłącznie kompletne wnioski o dokonanie oceny substancji czynnej;
40. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia pełnego i jednolitego stosowania kryteriów granicznych zagrożeń zgodnie z istniejącymi zharmonizowanymi wytycznymi, jak również do upewnienia się, że substancje są oceniane pod kątem ryzyka wyłącznie wówczas, gdy istnieją dowody, że nie mają one niebezpiecznych (granicznych) właściwości, zgodnie z wymogami rozporządzenia;
41. wzywa Komisję, aby wreszcie wdrożyła przepisy dotyczące składników obojętnych, sejfnerów i synergetyków, aby sporządziła wykaz niedopuszczalnych składników obojętnych oraz ustanowiła zasady, zgodnie z którymi sejfnerzy i synergetyki będą testowane na szczeblu UE, a także aby dopilnowała, żeby do obrotu mogły być wprowadzane jedynie te chemikalia, które spełniają unijne kryteria zatwierdzenia;

42. przyjmuje z zadowoleniem interpretację zasady ostrożności stosowaną przez Komisję wyrażoną w ocenie REFIT przepisów ogólnych prawa żywnościowego¹, zgodnie z którą zasada ostrożności nie stanowi alternatywy dla podejścia do zarządzania ryzykiem, lecz raczej szczególną formę zarządzania ryzykiem; przypomina, że pogląd ten poparł w swoich orzeczeniach także Sąd Unii Europejskiej²; wzywa Komisję, aby oceniła, czy w związku z tym kryteria graniczne określone w rozporządzeniu są adekwatne do celu;
43. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby – pełniąc funkcję zarządzających ryzykiem w procedurze zatwierdzania i procedurze wydawania zezwoleń – należycie stosowały zasadę ostrożności i zwracały szczególną uwagę na ochronę grup szczególnie wrażliwych, zdefiniowanych w art. 3 pkt 14 rozporządzenia;
44. wzywa Komisję, agencje i właściwe organy, aby dokonały przeglądu i korekty sposobu informowania o procedurach oceny ryzyka i decyzjach dotyczących zarządzania ryzykiem w celu zwiększenia zaufania publicznego do systemu wydawania zezwoleń;
45. wzywa państwa członkowskie do poprawy stosowania procedury wydawania zezwoleń na poziomie krajowym, aby ograniczyć przyznawanie odstępstw i przedłużeń na podstawie art. 53 rozporządzenia do faktycznych sytuacji nadzwyczajnych; wzywa Komisję, aby w pełni korzystała z przyznanych jej uprawnień kontrolnych na mocy art. 53 ust. 2 i 3; wzywa ponadto państwa członkowskie, aby w pełni stosowały się do obowiązku informowania pozostałych państw członkowskich i Komisji określonego w art. 53 ust. 1, zwłaszcza w odniesieniu do wszelkich środków podjętych w celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników, grup szczególnie wrażliwych i konsumentów;
46. wzywa Komisję do zakończenia prac nad metodami określania, kiedy pewne odstępstwa powinny być stosowane, w szczególności w odniesieniu do „nieistotnego narażenia” i „poważnego niebezpieczeństwa dla zdrowia roślin”, bez zmiany litery i ducha przepisów; ostrzega Komisję, że jakakolwiek nowa interpretacja pojęcia „nieistotne narażenie” jako „nieistotne ryzyko” byłaby niezgodna z literą i duchem przepisów;
47. postuluje zwiększenie inwestycji przez Komisję i państwa członkowskie, aby pobudzać podejmowanie inicjatyw badawczych dotyczących substancji czynnych, w tym biologicznych substancji niskiego ryzyka, i środków ochrony roślin w ramach programu „Horyzont Europa” i wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027; podkreśla, że ważne jest, aby na szczeblu unijnym istniały ramy regulacyjne dotyczące środków ochrony roślin, które chronią środowisko i zdrowie ludzi, a także pobudzają badania naukowe i innowacje zmierzające do opracowania skutecznych i bezpiecznych środków ochrony roślin, a jednocześnie zapewniają zrównoważoną praktykę rolniczą i integrowaną ochronę roślin; podkreśla, że w celu ochrony zdrowia roślin potrzebny jest bogaty zestaw różnorodnych narzędzi, które będą bezpieczne i skuteczne; zwraca uwagę na potencjał, jaki mogą mieć precyzyjne techniki rolnicze i innowacje technologiczne, jeśli chodzi o pomoc europejskim rolnikom w optymalizacji zwalczania

¹ SWD(2018)0038.

² Na przykład wyrok Sądu z dnia 9 września 2011 r., *Francja przeciwko Komisji*, T-257/07, ECLI:EU:T:2011:444.

szkodników w lepiej ukierunkowany i bardziej zrównoważony sposób;

48. wzywa Komisję, aby ograniczyła stosowanie procedury przedkładania informacji potwierdzających ściśle do przypadków zgodnych z celem tej procedury określonym w art. 6 lit. f) rozporządzenia, a mianowicie do przypadków, gdy podczas procesu oceny lub w wyniku zdobycia nowej wiedzy naukowej i technicznej ustanowiono nowe wymagania; podkreśla, że kompletna dokumentacja jest istotna dla zatwierdzenia substancji czynnej; ubolewa nad tym, że procedura udzielania odstępstwa na podstawie danych potwierdzających spowodowała, że niektóre środki ochrony roślin, które w przeciwnym razie byłyby zakazane, pozostawały na rynku przez dłuższy czas;
49. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia ogólnej przejrzystości procedur, w tym przez udostępnianie szczegółowych protokołów dyskusji w ramach procedury komitologii i odnośnych stanowisk, w szczególności przez wyjaśnianie i uzasadnianie decyzji Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz;
50. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia większej spójności rozporządzenia i jego wykonywania z powiązаныmi przepisami i politykami UE, w szczególności z dyrektywą dotyczącą zrównoważonego stosowania pestycydów, oraz do stworzenia zachęt – w tym udostępnienia wystarczających zasobów – które w perspektywie krótkoterminowej będą promować i pobudzać rozwój oraz stosowanie bezpiecznych i nietoksycznych środków alternatywnych dla środków ochrony roślin; odnotowuje, że w ramach regulacyjnych nie uwzględniono niemożliwego do uniknięcia wpływu na gatunki niebędące przedmiotem zwalczania, zwłaszcza pszczoły i pozostałe owady zapylające oraz inne pożyteczne dla rolnictwa owady będące naturalnymi wrogami organizmów szkodliwych; przyjmuje do wiadomości niedawne badanie naukowe zwracające uwagę na „masową zagładę owadów”, która doprowadziła do wyginięcia 75 % owadów latających w różnych regionach Niemiec, nawet w rezerwatach przyrody, w których nie stosowano pestycydów w rolnictwie; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia spójności WPR z prawodawstwem w dziedzinie środków ochrony roślin, w szczególności przez utrzymanie obowiązków określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2009 i dyrektywie 2009/128/WE, zawartych w wykazie wymogów podstawowych w zakresie zarządzania (SMR 12 i SMR 13) we wniosku Komisji w sprawie rozporządzenia dotyczącego planów strategicznych WPR¹;
51. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia skutecznego egzekwowania przepisów rozporządzenia, w szczególności w zakresie kontroli środków ochrony roślin wprowadzanych do obrotu w UE, niezależnie od tego, czy zostały wyprodukowane w UE, czy pochodzą z importu z państw trzecich;

o

o o

52. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

¹ Wniosek w sprawie rozporządzenia dotyczącego planów strategicznych WPR, COM(2018)0392.

22.6.2018

OPINIA KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie wykonania rozporządzenia w sprawie środków ochrony roślin (WE) nr 1107/2009 (2017/2128(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Peter Jahr

WSKAZÓWKI

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla znaczenie ram regulacyjnych zachęcających do konkurencji, pobudzających i ułatwiających badania naukowe i innowacje służące opracowywaniu lepszych i bezpieczniejszych środków ochrony roślin (ŚOR), przy jednoczesnym zabezpieczeniu dostępności szerokiej gamy tych środków; uważa, że przyszłe przeglądy ram regulacyjnych powinny zachęcać do zatwierdzania ŚOR, które będą zgodne z systemami rolnictwa zrównoważonego, bezpieczne dla środowiska, skuteczne i opłacalne oraz będą odpowiednio uwzględniać niemożliwy do uniknięcia wpływ na gatunki niebędące przedmiotem zwalczania, zwłaszcza pszczoły i pozostałe owady zapylające oraz inne owady pożyteczne dla rolnictwa, takie jak naturalni wrogowie organizmów szkodliwych;
2. stwierdza, że unijna procedura zatwierdzania środków ochrony roślin należy do najbardziej rygorystycznych na świecie, obecnie zajmuje ponad 11 lat i wymaga średnio 200 badań naukowych, a koszt wprowadzenia środka do obrotu na rynku UE wynosi ponad 220 mln EUR; wyraża przekonanie, że cele rozporządzenia można najskuteczniej osiągnąć, jeśli rolnicy i producenci, bez względu na to, w jakim państwie członkowskim prowadzą działalność, będą mieć dostęp do szerokiej gamy substancji czynnych i ŚOR umożliwiających skuteczne zwalczanie organizmów szkodliwych; podkreśla, że dostępność szerokiej gamy ŚOR musi stanowić podstawę każdej liczącej się strategii ograniczania ich stosowania, ponieważ w przeciwnym razie rolnicy będą uzależnieni od mniej ukierunkowanych, a przez to mniej skutecznych ŚOR, co z kolei doprowadziłoby do zwiększenia ich zużycia; wyraża zatem zaniepokojenie z powodu niewielkiej liczby nowych substancji czynnych, które zostały zatwierdzone od czasu wejścia w życie

rozporządzenia (WE) nr 1107/2009; podkreśla, że od momentu, w którym zaczęły mieć zastosowanie obowiązujące przepisy, na rynku unijnym zatwierdzono tylko osiem nowych substancji czynnych; podkreśla, że kluczową rolę w tym przypadku odgrywają zrównoważone ŚOR niskiego ryzyka (oraz zawarte w nich substancje czynne); podkreśla, że gdyby rolnicy nie mieli do dyspozycji ŚOR, nie mogliby uniknąć rozwoju niektórych naturalnych patogenów występujących w uprawach, co zagroziłoby naszemu bezpieczeństwu żywnościowemu;

3. zwraca uwagę, że przedmiotowe rozporządzenie wchodzi w zakres szerszego unijnego systemu ŚOR, który obejmuje również dyrektywę dotyczącą zrównoważonego stosowania, rozporządzenie ustanawiające najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości i rozporządzenie w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin¹, oraz że wszystkie cztery akty należy rozpatrywać łącznie w celu ustalenia, czy są one odpowiednie do określonego celu, w tym z myślą o zmniejszeniu całkowitej ilości stosowanych ŚOR, szczególnie przez zapewnienie przez państwa członkowskie i Komisję wdrożenia integrowanej ochrony roślin i zachęcanie do stosowania pestycydów i praktyk agronomicznych niskiego ryzyka; przypomina o istotnej potrzebie zintegrowanego podejścia oraz o tym, że rozporządzenie (WE) nr 1185/2009 w sprawie statystyk dotyczących pestycydów powinno zostać uwzględnione;
4. stwierdza, że właściwe stosowanie środków ochrony roślin powinno odbywać się zgodnie z przepisami dyrektywy 2009/128/WE, a zwłaszcza z ogólnymi zasadami integrowanej ochrony roślin i jej całościowym podejściem; ubolewa nad tym, że państwa członkowskie nie wykorzystują pełnego potencjału tych zasad, a rozwój integrowanej ochrony roślin utrudnia ograniczona dostępność niechemicznych środków ochrony roślin niskiego ryzyka, w tym alternatywnych rozwiązań o niskim ryzyku w zakresie ochrony roślin; odnotowuje, że oporność ta jest ze względów biologicznych nieunikniona w przypadku szybko szerzących się organizmów szkodliwych i chorób; zwraca uwagę na stosowanie integrowanej ochrony roślin jako środka zapobiegania oporności oraz na potrzebę unikania środków o działaniu ogólnym, stosowanych często nawet tam, gdzie nie wykryto żadnych organizmów szkodliwych;
5. podkreśla znaczenie ustawicznego szkolenia i kształcenia rolników w zakresie dobrego i odpowiedniego stosowania środków ochrony roślin; wzywa państwa członkowskie i właściwe organy, aby pilnie doprowadziły do lepszego wykorzystywania wszystkich dostępnych środków, aby zwiększyć bezpieczeństwo stosowania środków ochrony roślin i ograniczyć ich niekorzystne oddziaływanie na środowisko; podkreśla konieczność odróżnienia profesjonalnego wykorzystania ŚOR od użycia tychże środków do celów prywatnych, mając na uwadze, że te dwa rodzaje zastosowań nie podlegają takim samym wymogom, i w związku z tym zachęca Komisję i państwa członkowskie do odpowiedniego rozróżnienia tych dwóch rodzajów użycia i do dostosowania przepisów; podkreśla, że ŚOR są stosowane nie tylko w rolnictwie, lecz także w zwalczaniu chwastów i organizmów szkodliwych na obszarach miejskich, w tym w parkach publicznych i w okolicach torów kolejowych; podkreśla, że profesjonalni i nieprofesjonalni użytkownicy ŚOR powinni przechodzić odpowiednie szkolenia;
6. zwraca uwagę na potencjał, jaki mogą mieć precyzyjne techniki rolnicze i innowacje

technologiczne we wspieraniu europejskich rolników w zoptymalizowaniu zwalczania szkodników do lepiej ukierunkowanej i bardziej zrównoważonej postaci zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie 2009/128/WE; podkreśla możliwy przyrost wydajności w dziedzinie ochrony roślin, który można by osiągnąć przez wykorzystanie technologii rolnictwa precyzyjnego, dzięki czemu można by znacznie zmniejszyć stosowane ilości, a także zmniejszyć wpływ na środowisko; wzywa Komisję do pełnego dostosowania się do tej formy postępu naukowego i technologicznego oraz do zapewnienia, aby korzystali na nim rolnicy, konsumenci i środowisko;

7. odnotowuje, że aby niektóre narzędzia zawarte w „zestawie narzędzi” – takie jak kontrola biologiczna przy użyciu naturalnych wrogów organizmów szkodliwych lub stosowanie pasożytów lub parazytoidów organizmów szkodliwych – funkcjonowały właściwie, ważne jest unikanie stosowania nieukierunkowanych środków ochrony roślin o szerokim spektrum działania lub stosowanie ich jedynie w ostateczności;
8. podkreśla ważną rolę, jaką odgrywają ŚOR, umożliwiając uprawę i zbiory roślin przy zmniejszonych stratach wynikających z chorób i zarażenia organizmami szkodliwymi oraz zwiększając jakość plonów i dochody na obszarach wiejskich;
9. odnotowuje, że ŚOR stanowią dla rolników znaczny wydatek w ich systemach produkcji upraw;
10. podkreśla potrzebę dzielenia się wiedzą i nabywania umiejętności w zakresie rozwiązań alternatywnych wobec chemicznych środków ochrony roślin oraz w zakresie integrowanej ochrony roślin, w tym określania optymalnego płodozmianu w warunkach rynkowych i klimatycznych, w jakich działają rolnicy; zauważa ponadto, że przewidziano to już w rozporządzeniu horyzontalnym w sprawie WPR, a także w szczególności w usługach doradczych dla rolników finansowanych w ramach rozwoju obszarów wiejskich;
11. podkreśla wkład, jaki zezwolenie na wprowadzenie do obrotu ŚOR niskiego ryzyka ma dla zrównoważonego rolnictwa w UE, ważną rolę, jaką odgrywa zapewnienie dostępu do nich i jaką mogą odegrać w kompleksowej strategii integrowanej ochrony roślin; zwraca uwagę na znaczenie, jakie ma poprawa funkcjonowania ekosystemu rolnego i zrównoważonego rolnictwa, przy czym wskazuje, że brak dostępności ŚOR mógłby zagrażać dywersyfikacji rolnictwa i skutkować odpornością szkodliwych organizmów na ŚOR; uważa w tym względzie, że należy zagwarantować ocenę ich skuteczności i ryzyka, a także ich zdolności do zaspokajania potrzeb środowiskowych, sanitarnych i gospodarczych rolnictwa, aby zwiększyć ich akceptację i ułatwić szerokie korzystanie z nich w strategiach ochrony upraw stosowanych przez rolników; zachęca do promowania doskonalenia ŚOR niskiego ryzyka; zauważa, że naturalne substancje i produkty, o których wiadomo, że powodują mniejsze ryzyko, nie powinny podlegać uciążliwym procedurom zatwierdzania; w związku z tym zwraca się o wprowadzenie procedury przyspieszonej do celów oceny, udzielania zezwoleń i rejestracji pestycydów niskiego ryzyka pochodzenia biologicznego;
12. wyraża zaniepokojenie z powodu niewielkiej liczby nowo zatwierdzanych substancji, podczas gdy inne substancje są wycofywane z rynku; podkreśla znaczenie odpowiedniego zestawu narzędzi w zakresie środków ochrony roślin dla rolników, aby zabezpieczyć dostawę żywności w UE;

13. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przystąpiono do sporządzenia sprawozdania z wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, aby ocenić jego wyniki i zapewnić bezpieczeństwo żywności i ochronę środowiska oraz wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi, zwierząt i roślin; podkreśla jednocześnie konieczność ochrony konkurencyjności sektora rolnego UE, dzięki zapewnieniu równych warunków działania za pomocą dostępu do szerokiej gamy rozsądnie wycenionych substancji czynnych i ŚOR wszystkim rolnikom i producentom, niezależnie od tego, w którym państwie członkowskim prowadzą działalność; przypomina motyw ósmy rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, w którym wyraźnie podkreślono, że szczególną uwagę należy poświęcić ochronie grup szczególnie wrażliwych i stosować zasadę ostrożności; wyraża w tym kontekście zaniepokojenie faktem, że państwa członkowskie nie są wystarczająco przygotowane do zaradzenia problemowi nielegalnych lub podrobionych środków ochrony roślin;
14. odnotowuje prowadzoną przez Komisję ocenę REFIT rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 oraz jej planowane ukończenie do listopada 2018 r.; ufa, że jej ustalenia będą stanowiły dla współustawodawców odpowiednią podstawę do dyskusji nad przyszłym rozwijaniem rozporządzenia (WE) nr 1107/2009;
15. podkreśla fakt, że w latach 1993–2009 liczba zatwierdzonych czynnych substancji ochrony roślin zmniejszyła się o 70%, podczas gdy w tym samym okresie wzrosła liczba ognisk występowania organizmów szkodliwych w UE;
16. dostrzega, że ŚOR odegrały istotną rolę w poprawie zdolności sektora rolnego do zaspokojenia globalnych potrzeb żywieniowych, co według danych FAO¹ przyczyniło się do zmniejszenia globalnego odsetka osób niedożywionych w stosunku do ogółu ludności z 18,6% w latach 1990–1992 do ok. 10,9% w latach 2014–2016; jest zatem zdania, że obecny system należy udoskonalić przez wzmożenie starań na rzecz eliminacji niekorzystnego oddziaływania, zamiast go odrzucać bez przedstawienia łatwo dostępnych rozwiązań alternatywnych, które byłyby w równym stopniu zdolne do utrzymania i dalszego zwiększania dostaw żywności;
17. wyraża zaniepokojenie tym, że oparty na dowodach naukowych system stosowany obecnie wobec ŚOR przez Unię Europejską jest coraz częściej kwestionowany w niedawnych debatach; podkreśla znaczenie zachowania i dalszej konsolidacji systemu solidnych pod względem naukowym, obiektywnych, podlegających wzajemnej weryfikacji dowodów uzyskiwanych w wyniku stosowania otwartego i niezależnego, holistycznego i multidyscyplinarnego podejścia naukowego w zatwierdzaniu każdej substancji czynnej, zgodnie z unijną zasadą analizy zagrożeń i zasadą ostrożności ustanowioną w ogólnym prawodawstwie dotyczącym żywności (rozporządzenie (WE) nr 178/2002); nalega, aby procedura ponownego zatwierdzania substancji czynnych uwzględniała praktyczne zastosowanie ŚOR, a także postęp naukowy i technologiczny w tej dziedzinie; zwraca uwagę, że złożoność obecnego systemu oceny i udzielania zezwoleń skutkuje nieprzestrzeganiem przewidzianych terminów i ogólnie nieprawidłowym działaniem całego systemu; w związku z tym podkreśla potrzebę przeprowadzenia przeglądu i uproszczenia tego systemu;

¹ Zob. FAO (2015): The State of Food Security in the World [Sytuacja w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego na świecie], <http://www.fao.org/3/a-i4646e.pdf>

18. przyjmuje z zadowoleniem interpretację zasady ostrożności stosowaną przez Komisję wyrażoną w ocenie REFIT ogólnego prawodawstwa dotyczącego żywności¹, zgodnie z którą zasada ostrożności nie stanowi alternatywy dla zarządzania ryzykiem, lecz szczególną formę zarządzania ryzykiem; przypomina, że pogląd ten poparł w swoich orzeczeniach także Sąd Unii Europejskiej²; wzywa Komisję do dokonania oceny, czy w związku z tym kryteria progowe określone w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2009 właściwie spełniają swoje zadanie;
19. odnotowuje, że państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy przygotowuje i przedkłada Komisji sprawozdanie, zwane dalej „projektem sprawozdania z oceny”, wraz z kopią dla Urzędu, oceniające, czy można oczekiwać, że dana substancja czynna spełnia kryteria zatwierdzenia przewidziane w art. 4; podkreśla, że państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy dokonuje niezależnej, obiektywnej i przejrzystej oceny w świetle aktualnej wiedzy naukowej i technicznej;
20. wyraża zaniepokojenie faktem, że rozporządzenie (WE) nr 834/2007 nie zapewnia równie solidnego pod względem naukowym i dogłębnego systemu oceny skutków dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska w związku z wydawaniem zezwoleń na substancje służące ochronie roślin w produkcji ekologicznej; odnotowuje, że w ww. rozporządzeniu nie zastosowano zasady oddzielenia oceny ryzyka od zarządzania ryzykiem;
21. wyraża zaniepokojenie z powodu systematycznych opóźnień w procedurach udzielania zezwoleń i coraz częstszego stosowania odstępstw ustanowionych w art. 53 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009; podkreśla, że opóźnienia te poważnie utrudniają wprowadzanie do obrotu skutecznych i bezpieczniejszych innowacyjnych produktów, prowadzą też do coraz częstszego stosowania zezwoleń nadzwyczajnych, wiążących się z większym obciążeniem dla środowiska; podkreśla, że niezbędne jest, aby państwa członkowskie przestrzegały przewidzianych prawem terminów, w celu zapewnienia przewidywalności wnioskodawcom oraz ułatwienia wprowadzania do obrotu innowacyjnych ŚOR, które spełniają bardziej rygorystyczne wymagania; uważa ponadto, że każde odstępstwo powinno być należycie uzasadnione i poddawane regularnym ocenom, przypomina o treści motywu 10 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, w którym wyraźnie podkreślono, że substancje powinny być włączane w skład środków ochrony roślin tylko wtedy, gdy zostanie wykazane, że zapewniają one jednoznaczne korzyści dla produkcji roślinnej i oczekuje się, że nie będą miały żadnego szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi lub zwierząt ani żadnego niedopuszczalnego wpływu na środowisko; podkreśla, że kontrola przeprowadzona przez Komisję w latach 2016 i 2017 w siedmiu państwach członkowskich wykazała, że większość państw członkowskich poddanych kontroli nie dysponuje odpowiednimi systemami zapewniającymi rozpatrywanie wniosków w prawnie określonym terminie, który nie powinien przekraczać 120 dni;
22. wyraża dezaprobatę dla jednostronnych decyzji państw członkowskich, które mogą usunąć lub ograniczyć używanie produktów zatwierdzonych przez inne państwa członkowskie, oraz dla braku harmonizacji terminów rozpatrywania wniosków o dopuszczenie do obrotu, co powoduje zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym i

¹ SWD(2018)0038.

² Na przykład wyrok Sądu z dnia 9 września 2011 r., *Francja przeciwko Komisji*, T-257/07, ECLI:EU:T:2011:444.

utrudnia rolnikom wdrażanie postępu technicznego, a tym samym jest szkodliwe dla środowiska i ma negatywne skutki dla konkurencyjności gospodarstw rolnych;

23. podkreśla, że wiarygodność systemu udzielania zezwoleń dla ŚOR jest silnie uzależniona od zaufania publicznego do agencji europejskich, które dostarczają opinii naukowych stanowiących podstawę zatwierdzeń i zarządzania ryzykiem; podkreśla, że przejrzystość procesu oceny naukowej jest ważna dla utrzymania zaufania publicznego; wzywa zatem do zapewnienia odpowiednim agencjom adekwatnych funduszy i personelu gwarantujących niezależne, przejrzyste i terminowe udzielanie zezwoleń; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w przeprowadzanej ocenie REFIT ogólnego prawodawstwa dotyczącego żywności¹ Komisja doszła do wniosku, że Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) wykazuje się dużą przejrzystością i dzieli się danymi w granicach ścisłych zasad dotyczących poufności określonych przez współprawodawców; ponadto przyjmuje z zadowoleniem stałe wysiłki EFSA na rzecz udoskonalenia swojego systemu, aby zapewnić niezależność i zarządzanie potencjalnymi konfliktami interesów, co pochwalił Trybunał Obrachunkowy, uznając ten system za najbardziej zaawansowany system spośród stosowanych przez agencje skontrolowane w 2012 r.², a ponadto system ten został ostatnio zaktualizowany w czerwcu 2017 r.³; wzywa Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie udoskonaleń, które jeszcze bardziej zwiększyłyby przejrzystość procesu regulacyjnego, w tym zapewniły dostęp do danych pochodzących z badań bezpieczeństwa przedkładanych przez producentów w ramach wniosków o zezwolenie na wprowadzenie do obrotu ŚOR w UE; dostrzega, że należy dokonać przeglądu procedury, tak aby usprawnić ocenę, zwiększyć niezależność organów odpowiedzialnych za prowadzenie badań, uniknąć konfliktów interesu i zapewnić większą przejrzystość procedur;
24. podkreśla brak równowagi pod względem liczby wniosków między niektórymi należącymi do tej samej strefy państwami członkowskimi o podobnych rozmiarach i warunkach rolniczych;
25. podkreśla potrzebę zachęcania do dzielenia się pracą i wymiany informacji między państwami członkowskimi przez wspieranie dostępności i stosowanie zharmonizowanej metodologii i modeli do przeprowadzania ocen, przy czym należy ograniczyć występowanie zbędnych dodatkowych wymogów krajowych, aby zagwarantować optymalne funkcjonowanie rynku wewnętrznego; wskazuje, że istnienie szczególnych wymogów w każdym państwie członkowskim oraz brak harmonizacji metod stosowanych podczas przeprowadzania oceny to główne przyczyny braku zaufania między państwami członkowskimi oraz odwoływania się do ponownej oceny opartej na ich własnych modelach krajowych; podkreśla rolę państw członkowskich w skutecznym wdrażaniu rozporządzenia (WE) nr 1107/2009; podkreśla korzyści płynące ze sprawnego udzielania zezwoleń, obejmujące przyspieszenie dostępu do ŚOR, w tym do alternatywnych środków niskiego ryzyka; uważa, że należy poprawić harmonizację przepisów w sprawie wprowadzania do obrotu ŚOR w UE, aby nie dopuścić do zakłócenia konkurencji; podkreśla, że pełne wdrożenie istniejącego prawodawstwa powinno mieć na celu unikanie powielania prac i udostępnianie rolnikom nowych

¹ SWD(2018)0038.

² https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS1210_11/NEWS1210_11_EN.PDF

³ https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/corporate_publications/files/policy_independence.pdf

substancji bez zbędnej zwłoki;

26. przyjmuje z zadowoleniem ideę i cele strefowego systemu zezwoleń, przyznaje jednak, że cele te potencjalnie można by sprawniej osiągnąć za pomocą jednolitego systemu udzielania zezwoleń na szczeblu unijnym; zwraca się do Komisji o dokonanie oceny, czy proces udzielania zezwoleń można by usprawnić pod względem oszczędności czasu i racjonalności kosztów przez udoskonalenie obecnego systemu (np. przez wzmocnienie harmonizacji metodologii, modeli i wymogów dotyczących stosowania albo przez wprowadzenie obowiązkowego udzielenia zezwolenia dla całej strefy po uzyskaniu pozytywnej oceny od państwa członkowskiego pełniącego rolę sprawozdawcy) albo przez ustanowienie jednolitego unijnego systemu udzielania zezwoleń;
27. z zadowoleniem przyjmuje koncepcję i cele systemu oceny strefowej i przypomina, że powinien on zasadniczo prowadzić do udzielania zezwoleń dla ŚOR w sposób mniej czasochłonny i bardziej racjonalny pod względem kosztów dla wszystkich zaangażowanych stron; zaznacza, że celem strefowej oceny wniosków o dopuszczenie do obrotu ŚOR, która pozwala wnioskodawcom na zaproponowanie jednego państwa członkowskiego pełniącego rolę sprawozdawcy do przeprowadzenia oceny, powinno być doprowadzenie do podjęcia decyzji przez zainteresowane państwa członkowskie w ramach wzajemnej współpracy w maksymalnym terminie 120 dni po wydaniu sprawozdania z rejestracji przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy; wyraża zaniepokojenie faktem, że w praktyce korzyści te prawie wcale się nie urzeczywistniły, co doprowadziło do systematycznych opóźnień w procesie udzielania zezwoleń i częstszego stosowania zezwoleń nadzwyczajnych; wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania szansy na dzielenie się pracą, jaką stwarza strefowy system zezwoleń, i zachęca Komisję i właściwe organy do wspierania w tym państw członkowskich;
28. podkreśla, że procedura wzajemnego uznawania przez państwa członkowskie należące do określonej strefy geograficznej miała za cel uproszczenie procedur w ramach jednolitego rynku i zwiększenie zaufania między państwami członkowskimi; uważa, że stosowanie procedury wzajemnego uznawania jest ważnym narzędziem, które pozwala zwiększyć dzielenie się pracą i zapewnić przestrzeganie terminów, gwarantując jednocześnie optymalną ochronę, ponieważ umożliwia wnioskodawcom ubieganie się o zezwolenie w innym państwie członkowskim, w którym dany produkt wykorzystuje się w taki sam sposób i do takich samych praktyk rolniczych, na podstawie oceny przeprowadzonej w celu uzyskania zezwolenia w państwie członkowskim pochodzenia, na którym przez cały czas spoczywa odpowiedzialność za wydaną ocenę wobec państw członkowskich stosujących zasadę wzajemnego uznawania;
29. uważa, że ze względu na rozbieżności w praktykach stosowanych przez poszczególne państwa członkowskie i w kontekście listy produktów rzeczywiście zatwierdzonych cele te nie zostały osiągnięte; zwraca uwagę na fakt, że jeżeli między państwami członkowskimi utrzymują się znaczne różnice i brak zaufania w kwestii dopuszczonych ŚOR, nie można skutecznie wprowadzić zasady wzajemnego uznawania; wzywa zatem Komisję do poprawy funkcjonowania systemu wzajemnego uznawania w dwóch etapach:

a) przegląd procedury wzajemnego uznawania, aby zwiększyć jej skuteczność i poprawić

wdrażanie, przestrzeganie terminów i zwiększyć wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi;

- b) przeprowadzenie oceny skutków w celu oceny wykonalności wprowadzenia procedury wydawania zezwoleń dla ŚOR (ewentualnie na szczeblu europejskim, koordynowanej przez Komisję), z uwzględnieniem specyfiki geograficznej, tak aby zharmonizować zasady obowiązujące w poszczególnych państwach członkowskich, znacznie zmniejszyć koszty i skrócić terminy oraz rozwiązać problem nieuczciwej konkurencji przez wzmocnienie rynku wewnętrznego ŚOR, przy czym należy uwzględnić fakt, że taka europejska procedura wydawania zezwoleń nie może zostać wprowadzona bez przekazania odpowiednich środków budżetowych i wiedzy specjalistycznej ze strony państw członkowskich;
30. oczekuje na ocenę skutków, aby stwierdzić czy konieczne jest utworzenie jednego organu na szczeblu unijnym odpowiedzialnego za wszystkie kwestie związane z oceną i udzielaniem zezwoleń na substancje czynne, który pozwoliłby uniknąć powielania działań, znacznie zmniejszyć koszty i obciążenie administracyjne, oraz zapewnić wysoki i jednolity poziom ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego, a także działanie „punktu kompleksowej obsługi” do celów oceny i rejestracji substancji czynnych;
31. uważa, że procedura wydawania zezwoleń dla ŚOR, zharmonizowana na szczeblu europejskim, mogłaby przynieść wspólne rozwiązania dla drobnych producentów, którzy obecnie nie mają możliwości wdrażania osiągnąć postępu technicznego ze względu na koszt zezwoleń oraz brak inwestycji i badań naukowych ze strony podmiotów prywatnych i publicznych;
32. odnotowuje, że brak współpracy między państwami członkowskimi prowadzi do powielania prac, a przez to do nieefektywnych wydatków i obciążeń administracyjnych;
33. zauważa z zaniepokojeniem, że rolnicy mają obecnie mniej dostępnych narzędzi ze względu na niewielką liczbę nowo zatwierdzonych substancji czynnych od czasu wdrożenia rozporządzenia (WE) nr 1107/2009; przypomina Komisji i państwom członkowskim o znaczeniu finansowania badań naukowych i innowacji, szczególnie za pomocą partnerstw publiczno-prywatnych, w celu znalezienia rentownych, bezpiecznych i skutecznych rozwiązań dla ochrony roślin, które to rozwiązania byłyby wiarygodne pod względem środowiskowym, sanitarnym i gospodarczym, i kładzie nacisk na konieczność wspierania rolników we wdrażaniu tych rozwiązań alternatywnych, tak aby umożliwić rolnikom ograniczenie stosowania ŚOR i zapewnić, aby zrównoważone rolnictwo spełniało potrzeby rosnącej liczby ludności na świecie oraz rozwiązywało problemy środowiskowe i zdrowotne; podkreśla, że badania i technologia mają do odegrania istotną rolę w zwiększaniu liczby dostępnych narzędzi, aby stawić czoła obecnym i przyszłym wyzwaniom dla rolnictwa, takim jak zwalczanie oporności;
34. przyjmuje z zadowoleniem starania podjęte przez Komisję na rzecz utworzenia narzędzia koordynacji do celów zatwierdzania środków ochrony roślin do zastosowań małoobszarowych, jednak zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia dostępności substancji czynnych do tych celów i przypomina, że zastosowania małoobszarowe odnoszą się do większości upraw w wielu państwach członkowskich;

35. uważa, że należy również dostosować rozporządzenie (WE) nr 1107/2009, tak aby lepiej uwzględniało substancje, które nie są uznawane za środki ochrony roślin, a które używane do ochrony roślin podlegają temu samemu rozporządzeniu; stwierdza, że substancje te stanowią interesujące alternatywy powiązane ze zintegrowanymi metodami produkcji i dotyczące niektórych produktów kontroli biologicznej;
36. przyjmuje z zadowoleniem ustanowienie instrumentu koordynacji zastosowań małoobszarowych jako forum udoskonalania koordynacji między państwami członkowskimi, organizacjami zrzeszającymi rolników i przemysłem w zakresie opracowywania rozwiązań dla zastosowań małoobszarowych; podkreśla potrzebę długotrwałego i stałego finansowania tego instrumentu;
37. zachęca państwa członkowskie, by wymieniały się informacjami i dobrymi praktykami wynikającymi z badań dotyczących walki z organizmami szkodliwymi, co umożliwi zaproponowanie odpowiednich rozwiązań alternatywnych pod względem środowiskowym, sanitarnym i gospodarczym;
38. podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na rolę małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w opracowywaniu nowych produktów, gdyż przedsiębiorstwom tym często brakuje bogatych zasobów koniecznych w procesie opracowywania i zatwierdzania nowych substancji;
39. wzywa Komisję do wzmocnienia koordynacji generowania danych, zwłaszcza danych dotyczących pozostałości, między wszystkimi państwami członkowskimi;
40. uważa, że produkty przywożone spoza UE uprawiane przy użyciu ŚOR powinny podlegać takim samym rygorystycznym kryteriom co produkty wytwarzane w UE; wyraża zaniepokojenie tym, że przy produkcji tych plonów stosowane mogą być ŚOR niezarejestrowane w UE;
41. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie ogólnoeuropejskiego systemu udzielania zezwoleń dla zastosowań małoobszarowych i upraw specjalistycznych oraz do wprowadzenia wspólnego wykazu upraw głównych i małoobszarowych na szczeblu UE;
42. jest zdania, że środki ochrony roślin niskiego ryzyka mogą odegrać istotną rolę w integrowanej ochronie roślin i wzywa do przyspieszenia procesu udzielania zezwoleń dla tych substancji, aby ułatwić ich włączenie do strategii ochrony upraw.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	20.6.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 32 -: 11 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Karine Gloanec Maurin, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Zbigniew Kuźmiuk, Norbert Lins, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Giulia Moi, Ulrike Müller, Maria Noichl, Marijana Petir, Bronis Ropè, Maria Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Marc Tarabella, Maria Gabriela Zoană, Marco Zullo
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Franc Bogovič, Karin Kadenbach, Elsi Katainen, Anthea McIntyre, Momchil Nekov, Miguel Viegas
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Krzysztof Hetman

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

32	+
ALDE	Jan Huitema, Ivan Jakovčić, Elsi Katainen, Ulrike Müller
ECR	Jørn Dohrmann, Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, Anthea McIntyre
NI	Diane Dodds
PPE	Richard Ashworth, Franc Bogovič, Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Norbert Lins, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Czesław Adam Siekierski
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Karine Gloanec Maurin, Karin Kadenbach, Momchil Nekov, Maria Noichl, Maria Gabriela Zoană

11	-
EFDD	John Stuart Agnew, Giulia Moi, Marco Zullo
ENF	Philippe Loiseau
GUE/NGL	Matt Carthy, Luke Ming Flanagan, Maria Lidia Senra Rodríguez, Miguel Viegas
VERTS/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropė

1	0
S&D	Marc Tarabella

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ**

Data przyjęcia	10.7.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 48 -: 2 0: 8
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Mark Demesmaeker, Stefan Eck, Bas Eickhout, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Karin Kadenbach, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Jo Leinen, Peter Liese, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, John Procter, Julia Reid, Frédérique Ries, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Adina-Ioana Vălean, Damiano Zoffoli
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Guillaume Balas, Anja Hazekamp, Jan Huitema, Merja Kyllönen, Alojz Peterle, Christel Schaldemose, Keith Taylor
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Marc Joulaud, Stanisław Ożóg

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ

48	+
ALDE	Catherine Bearder, Jan Huitema, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Frédérique Ries
ECR	Mark Demesmaecker
EFDD	Piernicola Pedicini
ENF	Sylvie Goddyn
GUE/NGL	Stefan Eck, Anja Hazekamp, Merja Kyllönen
NI	Zoltán Balczó
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Francesc Gambús, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Marc Joulaud, Giovanni La Via, Peter Liese, Miroslav Mikolášik, Alojz Peterle, Annie Schreijer-Pierik, Adina-Ioana Vălean
S&D	Guillaume Balas, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Pavel Poc, Christel Schaldemose, Daciana Octavia Sârbu, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Davor Škrlec, Keith Taylor

2	-
EFDD	Julie Reid
PPE	Julie Girling

8	0
ECR	Arne Gericke, Urszula Krupa, Stanisław Ożóg, Bolesław G. Piecha, John Procter
PPE	Karl-Heinz Florenz, György Hölvényi, Renate Sommer

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się